

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Спортисти - Советници Против Местење Натпревари (АСАМФ)

622216-EPP-1-2020-1-SI-SPO-SCP

ИНТЕЛЕКТУАЛЕН РЕЗУЛТАТ 3 – ПРОГРАМА ЗА ТРЕНИНГ ПРОТИВ МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ И ЗА ПОДИГНУВАЊЕ НА СВЕСТА

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

UCAM
UNIVERSIDAD
CATÓLICA DE MURCIA

СОДРЖИНА

1. ВОВЕД	1
2. ЦЕЛИ	2
3. ЦЕЛНИ ГРУПИ	3
4. АКТИВНОСТИ	4
5. МЕТОДОЛОГИЈА	5
5.1. ОБУКА	5
5.2. СЕМИНАРИ.....	5
5.3. КАМПАЊА	6
6. ФАЗИ.....	7
7. СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОБУКИ И СЕМИНАРИ	8
8. ЕВАЛУАЦИЈА	10
9. ДОКУМЕНТИРАЊЕ.....	11
10. ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ	12
11. ДОПОЛНИТЕЛНИ МАТЕРИЈАЛИ	13

1. ВОВЕД

Местењето натпревари во спортот е феномен кој го контаминира спортскиот живот и зема се поголем замав во општеството. За жал, местењето натпревари во спортот на еден или друг начин се манифестира на секое ниво на натпреварите, без разлика на видот на спортот (индивидуален или колективен), полот на спортистите (натпреварувачи од женски и машки пол), како и возраста на спортистите (од млади категории до сениори) и природата на натпреварите (аматерски или професионални).

Мотивите за местење натпревари во спортот се различни и тоа може да се организира директно или индиректно. Сето ова укажува дека се работи за исклучително сложено прашање за кое треба да се обезбеди обучен кадар преку организирање на неформални обуки.

Главна целна група на овие тренинзи се активни спортисти со развиени комуникациски вештини, подготвени да стекнат нови знаења и искуства во оваа област, па овие стекнати компетенции во иднина би можеле да ги користат како основа за своето постоење по завршувањето на спортската кариера. .

Проектот ACAMF е дел од иницијативите и акциите за превенција и искоренување на феноменот МЕСТЕЊЕ НА НАТПРЕВАРИ ВО СПОРТОТ во Европа. Една од клучните компоненти во овој проект, кој се поврзува со неговиот наслов, беше зајакнувањето на човечките капацитети во земјите-партнери преку иницијална обука на спортисти - фронтмени во борбата против местењето натпревари во спортот, што е веќе направено.

Врз основа на тоа искуство, оваа програма е развиена со цел да се добијат:

- Дополнително обучени претставници од различни целни групи во спортот од страна на обучените спортисти под менторство на тренерите од проектот; и
- Засилување на филозофијата против местење натпревари во пошироката јавност преку организирање семинари со целни групи вклучени во спортот како што се спортисти, тренери, менаџери, спортски работници, спонзори и други.

Можните кандидати за обука од различни целни групи треба да се изберат врз основа на дефинирани критериуми по претходно објавен повик од партнерите во овој проект.

Тренинзите и семинарите ќе ги спроведуваат обучените спортисти – советници во земјите од каде доаѓаат партнерските организации со користење на едукативни материјали (тренинг модули) развиени од партнерите во проектот ACAMF под менторство на тренерите.

2. ЦЕЛ

Општата цел на програмата е да се зголеми свеста на актерите на сите нивоа во областа на спортот и во областите поврзани со спортот преку акција за подигање на свеста стимулирајќи го развојот на:

- Поголемо познавање на повеќеслојниот предизвик на мesteње натпревари;
- Ризиците што ги носи на сите нивоа на структурата на спортските и неспортските тела;
- Извонредни добри практики на борба против мesteње натпревари (и во и надвор од соодветната област на спортот); и
- Како да се зајакне активизмот и ефективноста на страната на актерите (спортски и неспортски) посветени на интегритет во и надвор од спортот.

3. ЦЕЛНИ ГРУПИ

Целните групи се потенцијални специјализанти на сите нивоа во рамките на спортските тела и организации за тоа како да препознаат, спречат и адресираат случаи на антиетички практики поврзани со мesteње натпревари во нивните области на одговорност и тоа ќе бидат:

- Тренери;
- Родители;
- Наставници по ФО;
- Судии; или
- Менаџери.

4. АКТИВНОСТИ

Активностите ќе се реализираат во два формати и тоа:

- Три рунди од еднеделни тренинзи (5 целосни дена активност по круг) во кои се вклучени по 20 професионалци од областа на спортот); и
- Три семинари со 150 претставници на спортски и неспортски чинители (организации, спортски клубови, спортски федерации, медиуми, организации кои нудат коцкање) поделени на 3 локални семинари од по 1 цел работен ден и на кои учествуваа по 50 засегнати страни.

Покрај овие основни активности, како споредна манифестација ќе се реализира и кампања против мesteње натпревари со претходно подготвени летоци, брошури и други материјали.

5. МЕТОДОЛОГИЈА

Општата методологија применета во фазата на обука ќе биде неформално учење, дополнето со предавања и презентации лице в лице.

5.1. ОБУКА

Обуката на целните групи (спортисти, тренери, менаџери, судии) треба да се организира со комбиниран наставен модел кој вклучува:

- Воведни теоретски презентации во модули придружени со ппт презентации кои треба да имаат интерактивен карактер, односно да остават простор за прашања и дискусија кои ќе се одржуваат со физичко присуство и преку ZOOM сесии;
- Изработка на семинарски работи од страна на спортисти – советници на конкретни теми од модулите и нивна презентација;
- Користење на пристапот „Студија на случај“ за секој од модулите како форма на практична настава во која воведни би биле спортистите - советници со нивните семинарски работи;
- Симулација на ситуација преку импровизирана глума со учество на учесниците на тренингот (тренери и спортисти - советници); и
- Организирање на дебата за МЕСТАЊЕ НА РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТ како подготовка за следните семинари.

5.2. СЕМИНАРИ

Семинарите за целните групи: спортисти, тренери, спортски работници, наставници по физичко образование и спорт и спортски менаџери треба да се организираат за 150 учесници, по можност со физичко присуство во три сесии користејќи комбинација од различни настани кои вклучуваат:

- Воведни презентации на теми поврзани со местење натпревари во спортот придружени со ппт презентации кои треба да имаат интерактивен карактер, односно да остават простор за прашања и дискусија; и
- Организирање дебата за МЕСТАЊЕ НА РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТ со давање можност на учесниците да презентираат лични искуства и предлози за надминување на оваа негативна појава во спортот

5.3. КАМПАЊА

Кампањата е замислена како активност која ќе опфати организирање и учество во дебати поврзани со местење на натпревари во медиумите, дистрибуција на кампањски материјали во училиштата и спортските федерации итн.

6. ФАЗИ

- Подготовка на програмата;
 - Изработка на билтен со приложена програма и календар како почетен материјал за покана за учество во фазата на подигање на свеста;
 - Изработка на повици за учесници на обуки со приложена програма и календар;
 - Избор на учесници за обуки;
 - Реализација на обуки и семинари (редоследот на имплементација ќе следи сукцесивно на секоја обука со 1 семинар со цел да се презентираат резултатите од секоја обука на претстојниот семинар);
- и
- Известување.

7. СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОБУКИ И СЕМИНАРИ

Обуките ќе се реализираат во три фази:

- Подготвителна;
- Оперативна; и
- Дисеминација.

Планирано е подготвителната фаза да се реализира преку повеќе активности, како што се:

- Воведување на избраните кандидати во проектот со користење на наод од истражување на многу од случаите на местeње натпревари во земјите-учеснички (Анекс 1);
- Дистрибуција на подготвените модули за обука од страна на партнерите во проектот ACAMF (Анекс 2);
- Логистичка подготовка на обуките за организација на просторни услови, исхрана, материјално-технички средства за аудио-визуелизација на обуката (Анекс 3);
- Обезбедување на наставни материјали за обучувачите (Анекс 5 и 8);
- Обезбедување на официјални документи од ЕУ поврзани со местeње натпревари во спортска релевантна литература од досега реализирани проекти во Европа (Анекс 9); и
- Презентација на резултатите од истражувањето во рамките на проектот за случаи на местeње натпревари во земјите учеснички (Анекс 10).

Оперативната фаза на обуките ќе се одвива преку повеќе активности, како што се:

- Анкета пред почетокот на тренинзите што ги спроведуваат обучените спортисти под менторство на тренерите (Анекс 4);
- Организација на петдневна обука во траење од 40 часови;
- Распределба на обврските поврзани со содржината на обуката за дисеминација преку семинари според афинитетот на спортистите - советници кои учествуваа на обуката; и
- Спроведување на анкета за задоволство од квалитетот на обуката (Анекси 6 и 7).

Фазата на дисеминација по обуките ќе се спроведува преку неколку активности, како што се:

- Избор на целни групи за семинари;
- Дистрибуција на информации за организација на семинари преку спортските федерации, националните олимписки комитети и државните органи задолжени за спорт;
- Избор на 150 учесници на семинарите;
- Подготовка на просторни, материјално-технички и други логистички услови за организација на семинарите; и
- Подготовка на кампањски и информативни материјали (флаери, инфо-пакети од презентации, тетратки, пенкала и сл.).

8. ОЦЕНУВАЊЕ

Како што е предвидено во предлог-проектот, една од функциите на проектниот менаџмент е континуирана евалуација на активностите и резултатите од интелектуалниот аутпут во рамките на работните пакети. Така, во работниот пакет за обука на спортисти – советници за борба против мesteње натпревари во спортот, процесот на евалуација ќе се одвива континуирано со употреба на претходно развиени алатки (инструменти) за ефектите од постигнатите цели, задоволување на целните групи, квалитетот на обуката, ангажманот на обучувачите итн.

За време на подготовката, спроведувањето и дисеминацијата на обуките, процесот на евалуација ќе се одвива врз основа на следните активности:

- Пред-тестирање на нивото на знаење и компетенции на потенцијалните спортисти - советници во борбата против мesteње резултати во спортот;
- Евалуација на квалитетот на реализираните обуки од аспект на технички подготовки, користени наставни материјали и помагала, ангажирање на обучувачите од страна на националниот координатор на проектот;
- Оценување на степенот на задоволство од стекнатото знаење и вештини од страна на спортистите – советници;
- Евалуација на техничката и содржинската реализација на семинарите со целните групи од страна на националниот координатор; и
- Евалуација на нивото на задоволство на учесниците на семинарите од добиените информации и ангажманот на обучувачите.

За спроведување на наведените процедури за евалуација ќе бидат изработени соодветни прашалници (инструментариуми), како што се:

- Прашалник за евалуација на квалитетот на реализираните обуки; и
- Прашалник за степенот на задоволство на спортистите – советници од тренинзите.

По евалуацијата, пополнетите прашалници ќе бидат предмет на анализа и по потреба во зависност од бројот на испитаници и на соодветна статистичка обработка.

Врз основа на резултатите од овие евалуации ќе се подготви извештај за спроведените обуки и организираните семинари.

Овој извештај на крајот ќе биде интегриран во конечниот извештај за имплементација на проектот ACAMF.

9. ДОКУМЕНТАЦИЈА

- Сите сесии на семинарите ќе бидат документирани како аудио и видео снимки;
- Од секој семинар ќе се подготвува фотодокументација; и
- Ќе се подготви архива на наставни материјали, семинари, анкети и тестови кои ќе се генерираат за време на обуката.

10. ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Овој работен пакет од проектот ACAMF по неговата реализација треба да резултира со следните излезни резултати:

- Обучени спортисти, тренери, судии и спортски менаџери во борбата против мesteњето натпревари во спортот кои можат да ги искористат своите компетенции и знаења за евентуален ангажман од владини агенции, невладини организации, спортски федерации и сл;
- Подигната јавна свест за важноста на борбата против мesteњето натпревари во спортот преку информации што ќе се пласираат на социјалните мрежи, преку интервјуа во електронските медиуми и преку текстови во печатените медиуми;
- Создадени отворени извори за дисеминација на резултатите по проектот кои во иднина ќе можат да се користат за изработка на нови студии, реализација на истражувања преку нови проекти поврзани со оваа проблематика; и
- Одржливост на проектните активности по неговото завршување преку создавање критична маса на човечки ресурси, дигитални и други алатки и продолжување на активностите на ФУСМ како што се: организирање кампања против мesteње натпревари, иницирање дебати и трибини, анимирање државни органи за преземање активности против мesteње натпревари во спортот итн.

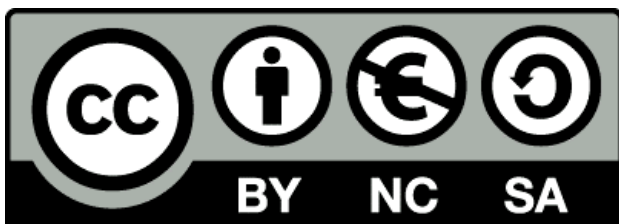
11. ДОПОЛНИТЕЛНИ МАТЕРИЈАЛИ

- Анекс 1 – Книга со предизвици
- Анекс 2 – Формат на обука
- Анекс 3 – Потсетник за обезбедување услови за реализација на обуките
- Анекс 4 – Анкета пред обука на спортисти – советници
- Анекс 5 – Дидактички прирачник за спроведување на обуки и семинари
- Анекс 6 – Прашалник за оценка на нивото на задоволство од страна на спортистите - советници
- Анекс 7 – Прашалник за оценка на задоволство од учесниците на семинарите
- Анекс 8 – Потсетник и прашања за обучените обучувачи
- Анекс 9 – Список на документи за местење натпревари

ИЗЈАВА ЗА ОДРЕКУВАЊЕ

ПОДДРШКАТА НА ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА ЗА ПОДГОТОВКА НА ОВАА ПУБЛИКАЦИЈА НЕ ПРЕТСТАВУВА ПОДДРШКА НА СОДРЖИНАТА КОЈА ГИ РЕФЕКТИРА ПОГЛЕДИТЕ САМО НА АВТОРИТЕ, А КОМИСИЈАТА НЕ МОЖЕ ДА СЕ СМЕТА ОДГОВОРНА ЗА СЕКОЈА УПОТРЕБА КОЈА МОЖЕ ДА СЕ НАПРАВИ СО ИНФОРМАЦИИ СОДРЖАНИ ВО ИСТАТА.

ПОТСЕТНИК ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ОБУКИ И СЕМИНАРИ

1. ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА ТРЕНИНГ ЗА 5 СПОРТИТИ - СОВЕТНИЦИ

Наставни материјали во електронска форма и/или копии:

- Анекс 1 – Предлог-проект АСАМФ
- Анекс 2 – Истражување на перцепцијата за мesteње натпревари во Македонија
- Анекс 3 – Случаи за мesteње натпревари во Македонија
- Анекс 4 – Список на студии за мesteње натпревари
- Анекс 5 – Список на документи за мesteње натпревари
- Анекс 6 – Пакет модули за обука
- Анекс 7 – Потсетување за обезбедување услови за реализација на обуките
- Анекс 8 – Анкетирање пред спортисти – организација за обука на советници
- Анекс 9 – Дидактички прирачник за спроведување на обуки и семинари
- Анекс 10 – Прашалник за оценка на квалитетот на спроведените тренинзи и степенот на задоволство од страна на спортистите - советници
- Анекс 11 – Прашалник за оценка на квалитетот на семинарите и степенот на задоволство од страна на учесниците на семинарите

Просторно - технички услови

- Конференциска сала за 10 лица
- Компјутер (десктоп и лаптоп)
- LCD проектор
- Флип-чарт
- Табла
- ТВ

Други материјали

- Тетратки
- Пенкала
- Папки
- Флаери
- Сертификати
- Маркери во боја

Сместување и исхрана

- 15 полни табли за спортисти - советници
- 6 полни табли за тренери
- Две освежувања дневно за 8 лица

2. ОРГАНИЗАЦИЈА НА 3 СЕМИНАРИ ЗА ПО 50 УЧЕСНИЦИ

Наставни материјали во електронска форма и/или копии

- Анекс 2 – Истражување на перцепцијата за мesteње натпревари во Македонија
- Анекс 3 – Случаи за мesteње натпревари во Македонија
- Анекс 6 – Пакет модули за обука
- Прилог 9 – Дидактички прирачник за спроведување на обуки
- Анекс 11 – Прашалник за оценка на квалитетот на семинарите и степенот на задоволство од страна на учесниците на семинарите

Просторно - технички услови

- Конференциска сала за 10 лица
- Компјутер (десктоп и лаптоп)
- LCD проектор
- Флип-чарт
- Табла
- ТВ

Други материјали

- Тетратки
- Пенкала
- Папки
- Флаери
- Сертификати
- Маркери во боја

Храна и освежување

- Угостителство за 3 x 50 учесници на семинарите

Анекс 4

АНКЕТА НА СПОРТИСТИТЕ СОВЕТНИЦИ ПРЕД ПОЧЕТОКОТ НА ОБУКАТА

Целта на оваа анкета е проверка на нивото на запознаеноста на избраните спортисти – советници во борбата против местење резултати во спортот. Тестот е од информативен карактер и за него не е предвиден процес на евалуација.

1. Опишете го Вашето лично искуство поврзано со феноменот МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ!

2. Опишете случај за МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ во Вашата непосредна околина (во клубот, во спортската организација, пријатели, познаници...)

3. Според Вас, кои можат да бидат можни мотиви за МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ?

4. Како може да се спречи ширењето на феноменот МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ?

5. Колку сметате дека кладењето и кладилниците се генератори на МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ?

6. Што би советувале на спортистите во борбата против МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ?

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ _____

МЕТОДСКО-ДИДАКТИЧКИ ПРИРАЧНИК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ ОБУКА И СЕМИНАРИ

1. ОБУКА НА СПОРТИСТИ СОВЕТНИЦИ

Методи

Обуката на спортистите – советници би требала да се организира со комбиниран модел на настава која опфаќа:

- Воведни теоретски излагања по модули пропратени со ppt презентации кои би требало да имаат интерактивен карактер, односно да се остава простор за прашања и дискусија кои ќе бидат реализирани со физичко присуство и преку ZOOM сесии;
- Изработка на семинарски работи од страна на спортистите – советници на зададени теми од модулите и нивна презентација;
- Користење на пристапот „Студија на случај“ (Case study) за секој од модулите како облик на практична настава во кои воведничари би биле спортистите – советници со своите семинарски работи;
- Симулација на ситуација преку импровизирана актерска игра со учество на учесниците во обуката (обучувачи и спортисти – советници); и
- Организација на дебата за МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ како подготовка на семинарите кои ќе следуваат.

Документирање

- Сите сесии во текот на обуката ќе бидат регистрирани како аудио и видео запис;
- Од секој настан во текот на обуката ќе се подготви фото документација; и
- Ќе се подготви архива од наставните материјали, семинарите, анкетите и тестовите кои ќе бидат генерирани во текот на обуката.

2. СЕМИНАРИ ЗА БОРБА ПРОТИВ МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ

Методи

Семинарите за целните групи: спортисти, тренери, спортски работници, наставници по физичко образование и спорт и спортски менаџери би требале да се организираат за 150 учесници, по можност со физичко присуство во три сесии со примена комбинација од различни настани која опфаќа:

- Воведни излагања на теми поврзани со местењето резултати во спортот пропратени со ppt презентации кои би требало да имаат интерактивен карактер, односно да се остава простор за прашања и дискусија; и
- Организација на дебата за МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ со давање можност на учесниците да презентираат лични искуства и предлози за надминување на оваа негативна појава во спортот.

Документирање

- Сите сесии од семинарите ќе бидат регистрирани како аудио и видео записи;
- Од секој семинар ќе се подготви фото документација; и
- Ќе се подготви архива од наставните материјали, семинарите и анкетите и тестовите кои ќе бидат генерирани во текот на обуката.

АНКЕТА

ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ОБУКАТА И ЗА СТЕПЕНОТ НА ЗАДОВОЛСТВОТО НА СПОРТИСТИТЕ СОВЕТНИЦИ ОД ОБУКАТА

1. Како ја оценувате организацијата на обуката за СПОРТИСТИ – СОВЕТНИЦИ ПРОТИВ МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ?

- a. Одлична
- b. Многу добра
- c. Добра
- d. Задоволителна
- e. Незадоволителна

Коментар: _____

2. Како го оценувате ангажманот на обучувачите во текот на обуката за СПОРТИСТИ – СОВЕТНИЦИ ПРОТИВ МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ?

- a. Одличен
- b. Многу добар
- c. Добар
- d. Задоволителен
- e. Незадоволителен

Коментар: _____

3. Како го оценувате квалитетот на наставните материјали кои се користени во текот на обуката за СПОРТИСТИ – СОВЕТНИЦИ ПРОТИВ МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ?

- a. Одличен
- b. Многу добар
- c. Добар
- d. Задоволителен
- e. Незадоволителен

Коментар: _____

4. Како ги оценувате дискусиите и практичната работа во текот на обуката за СПОРТИСТИ – СОВЕТНИЦИ ПРОТИВ МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ?

- a. Одлични
- b. Многу добри
- c. Добри
- d. Задоволителни
- e. Незадоволителни

Коментар: _____

5. Како ги оценувате другите услови (техничка поддршка, кетеринг, просторни услови) во текот на обуката БОРБА ПРОТИВ МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ?

- a. Одлични
- b. Многу добри
- c. Добри
- d. Задоволителни
- e. Незадоволителни

Коментар: _____

6. После реализацијата на обуката, колку се чувствувате подготвени да се вклучите во БОРБАТА ПРОТИВ МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ?

- a. Одлични
- b. Многу добри
- c. Добри
- d. Задоволителни
- e. Незадоволителни

Коментар: _____

Дополнителни коментари:

АНКЕТА

ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ОБУКАТА И ЗА СТЕПЕНОТ НА ЗАДОВОЛСТВОТО НА СПОРТИСТИТЕ СОВЕТНИЦИ ОД ОБУКАТА

1. Како ја оценувате организацијата на семинарот БОРБА ПРОТИВ МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ?

- a. Одлична
- b. Многу добра
- c. Добра
- d. Задоволителна
- e. Незадоволителна

Коментар: _____

2. Како го оценувате ангажманот на модераторите и предавачите во текот на семинарот БОРБА ПРОТИВ МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ?

- a. Одличен
- b. Многу добар
- c. Добар
- d. Задоволителен
- e. Незадоволителен

Коментар: _____

3. Како го оценувате квалитетот на наставните материјали кои се користени во текот на семинарот БОРБА ПРОТИВ МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ?

- a. Одличен
- b. Многу добар
- c. Добар
- d. Задоволителен
- e. Незадоволителен

Коментар: _____

4. Како ги оценувате квалитетот на дискусиите и практичната работа кои се користени во текот на семинарот БОРБА ПРОТИВ МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ?

- a. Одличен
- b. Многу добар
- c. Добар
- d. Задоволителен
- e. Незадоволителен

Коментар: _____

5. Како ги оценувате другите услови (техничка поддршка, кетеринг, просторни услови) во текот на семинарот **БОРБА ПРОТИВ МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ?**

- a. Одлични
- b. Многу добри
- c. Добри
- d. Задоволителни
- e. Незадоволителни

Коментар: _____

6. После учеството на семинарот, колку се чувствувате поинформирани и поподготвени да се вклучите во **БОРБАТА ПРОТИВ МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ?**

- a. Одлични
- b. Многу добри
- c. Добри
- d. Задоволителни
- e. Незадоволителни

Коментар: _____

Дополнителни коментари:

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ _____

ПОТСЕТНИК ЗА

СПОРТИСТИТЕ – СОВЕТНИЦИ ПРОТИВ МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ

ВОВЕД - 10 РАБОТИ КОИ ТРЕБА ДА СЕ ЗНААТ ЗА МЕСТЕЊЕ НА РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ

1. Што е местење резултат во спортот?
 - Противзаконска (илегална) манипулација со резултати од спортски настани.
2. Зошто се местат резултати во спортот?
 - Заради остварување на различни интереси (финансиски, натпреварувачки, материјални).
3. Кој учествува во местење резултати во спортот?
 - Актуелни спортисти
 - Поранешни спортисти
 - Тренери
 - Родители
 - Менаџери
 - Претставници на спортски федерации
 - Клубски функционери
 - Наставници по физичко воспитување
 - Сопственици на кладилници
 - Судии
 - Местачи
4. Во кои спортови е најчесто местењето на резултатите?
 - Фудбал
 - Други колективни спортови
 - Индивидуални спортови
5. Колку често се местат резултатите во спортот?
 - Некои претпоставки и истражувања укажуваат на 1% наместеност на резултатите во спортот.
6. Какви натпревари се најчесто предмет на местење?
 - Натпревари кои не се од големо значење, а се далеку од очите на пошироката спортска јавност
7. Како може да се намести натпревар?
 - Да се доставуваат тимски информации поврзани со натпреварот кој се мести (тактика, состав) од страна на спортисти и тренери;
 - Играчот да не се залага на натпреварот кој се игра;
 - Играчот и тренерот да наговораат други тимски играчи да учествуваат во местењето на резултатот;
 - Тренерот да постави игра со која тимот би изгубил; и
 - Судијата намерно да не суди објективно, туку во полза на местачот.

8. Како да се постапи ако Ви пријде некој со намера да ве вовлече во мesteње резултат:
 - Прво мора да се одбие „понудата“;
 - Потоа да се пријави намерата до соодветната спортска асоцијација или до надлежни органи; и
 - Доколку се чувствува загрозеност случајот да се пријави во полиција.

9. Што се случува ако не пријавите дека некој ви пришол со намера за мesteње резултат иако не сте учествувале во мesteње на резултатот?
 - Забрана за настапи; и
 - Негативно влијание врз кариерата.

10. Кои се последици ако учествувате во мesteње резултат во спортот?
 - Кривична одговорност со затворска казна и парична казна;
 - Губење право на стипендија;
 - Губење статус на ученик или студент во образовната организација; и
 - Долгогодишна суспензија од спортот.

ОБРАЗОВАНИЕ НА РОДИТЕЛИ ЗА МЕСТЕЊЕ НА РЕЗУЛТАТИ

11. Што претставува местење на натпревари?

- Местењето на натпревари е намерна манипулација на инциденти во натпреварот, како би се влијаело на исходот – за финансиска добивка или да се добие предност на турнир или натпревар.

12. Кој може да биде вклучен во местењето на натпревари?

- Вклучени може да бидат: играчите, тренерите, судиите, тимот, агентите, персоналот за поддршка, службениците, персоналот за одржување.

13. Како може играчот да влијае на играта и резултатите?

- Може намерно да игра под своите способности / на специфичен начин за да го постигне посакуваниот резултат
- Може да обезбеди пристап до доверливи информации, поврзани со статусот на тимот

14. Како може тренерот да влијае на играта и резултатите?

- Може да бара играчите да играат под нивните способности / на специфичен начин за да го постигнат посакуваниот резултат
- Може да обезбеди пристап до доверливи информации, поврзани со статусот на тимот
- Може да повлече стратешки потези кои му дозволуваат на противникот да го постигне она што го сака

15. Кои се последиците од местењето на натпревари?

- КРИВИЧНИ ПРИЈАВИ - Казната варира од земја до земја, но секој поединец прогласен за виновен за местење натпревар има ризик од сериозна парична казна или дури и затвор.
- САНКЦИИ ЗА ИГРАЧИТЕ - Тимовите или играчите на кои им е овозможено местење натпревари се предмет на атлетски реперкусии кои можат да имаат долготрајни ефекти врз организацијата или кариерата на играчот. Може да дојде до губење титула, некои од бодовите или дури и деградирање во пониските лиги.
- АКАДЕМСКИ САНКЦИИ - Ако спортистот се запише во училиште, тој/таа може да се соочи и со потенцијална казна за кршење на кодексот на честа на училиштето. Може да изгубат стипендија, статус или дури и да бидат протерани.
- ЗАГУБИ НА ГЛЕДАЧИТЕ - Навивачите може да изгубат интерес за спорт, ако видат дека игрите се манипулираат, се чувствуваат измамани или дури и измамани, ако изгубиле пари на она што се верувало дека е фер облог.

- ЗАГУБИ НА ИГРАЧИТЕ - Исто така, играчите кои не се директно вклучени во местење натпревар може да претрпат санкции, доколку казната е засегната на целиот тим. Исто така, залудни им се напорите да одиграат најдобро што можат, бидејќи соиграчите работат против нив.
- ЗАГУБИ ОД СПОНЗОРСТВО - Спонзорите можат да одлучат да го раскинат договорот доколку сметаат дека нивниот бренд може да биде поврзан со местење натпревари.

16. Каде може да се пријави местење на натпревари?

- Националните спортски организации
- Полициските авторитети
- The Red Button by FIFA and FIFPRO

17. Што значи спортско обложување?

- Кога одредена сума на пари се уплаќа на одреден предвиден резултат како би се добила поголема сума на пари. Може да биде легално или нелегално обложувањето

18. Како обложувањето е поврзано со местењето на резултати?

- Организираните криминалци вклучени во спортското обложување се насочени кон „инсајдери“ за да им помогнат да го постигнат посакуваниот резултат. Тие обично им нудат различни форми на награда или користат уцени (или други форми на насилство) за да ја обезбедат нивната соработка.

19. Кој е поранлив и поизложен на местење натпревари?

- Играчите кои не се платени долго време и/или се наоѓаат во финансиски тешкотии. Играчите исто така би можеле да бидат поподложни на поткуп поради зависност од игри, обложување или дрога. Криминалците често бараат играчи со посебна улога во тимот, како што се голмани или дефанзивци, бидејќи им е полесно да примат гол без да прикаат сомнеж.

20. Дали малолетни лица имаат проблем со обложување?

- Да, секој 5ти возрасен има проблем со обложување пред 18 годишна возраст. 20% од младите учествуваат во обложување на возраст од 12 до 18 години.

21. Зошто родителите се важен фактор во спречување на оваа појава?

- Затоа што родителите и семејството се првата и основната клетка на општеството, каде децата најмногу ги стекнуваат своите вредности, па така доколку од мали се учат на фер плеј и љубов кон спортската игра, тие многу е помалку веројатно дека би се вклучиле во процесот на местење на натпревари.

22. Каков став би требале да имаат родителите кон спортското обложување како би се спречиле местење на натпревари и проблеми со зависност?
- Родителите би било убаво да имаат строг став кон обложувањето, поради фактот што секој петти возрасен има проблем со истото пред да наполни 18 години. Доколку родителот има попуслив став, детето нема да го разбере ова сериозно и многу лесно може да се навлече и да стане зависно од парична добивка која е една од најстрашните и најтешко излечиви зависности.
23. Каде може да се најдат реклами од обложувалници?
- На телевизија за време на спортски настани, на социјалните медиуми, онлајн реклами и промоции, на интернет страни за обложување и разни апликации, на билборди и други јавни реклами, како спонзори на униформите и/или спортските игралишта.
24. Како да се учат децата да ја сакаат играта, а не шансите?
- Преку раскажување на приказни
 - Преку прилагодување на пораката на родителот
 - Да се прави тоа во мали дози
 - Да се научи родителот да ги слуша децата додека зборуваат
 - Да се одбере вистинското време
 - Да се користи хумор
 - И да се практикува во пракса она кое се проповеда
25. Кога е идеално време да се разговара со децата за овие појави?
- Додека се гледа натпревар, додека се гледа одреден филм на таа тема, за време на заедничка семејна вечера и сл.
26. Зошто спортот е важен фактор за едукација?
- Затоа што помага во:
- Моторниот развој – се постигнува само со широк опсег на вежби со кои можеме да обезбедиме координирано движење на целото тело.
 - Когнитивен развој - важен дел од учењето нови спортски елементи и во исто време, многу важна вештина што се користи во други области од животот.
 - Социјален развој – потребен за младиот спортист да развие соодветен однос кон околината и луѓето околу него.

27. Кои се задачите и целите на спортските клубови во образованието на младите?

- Планирање и спроведување програма за работа која обезбедува напредок и во исто време не претставува прекумерен стрес кај децата.
- Едукација и помош на родителите во воспитувањето на децата и адолесцентите и во други области.
- Запознајте ги родителите и спортистите со 10-те правила на фер-плеј и вклучете ги во секојдневниот живот, но и во спортот.

28. Зошто децата и адолесцентите се одлучуваат да наместат натпревар?

- За да имаат полесни противници во натпреварувањето, тие можат намерно да загубат натпревар на турнири или други натпреварувања.
- Најчесто резултатите се манипулираат поради финансиска добивка кај разни легални и особено нелегални обложувалници.
- Една од причините за мesteње натпревари е исто така да обезбедите победа за себе или за вашиот тим. Тоа е често затоа што притисокот и желбата за победа се посилни од желбата за напредок и учење одредени спортски елементи.

29. На кој начин може да помогнат родителите?

- Во раниот период од животот на детето, тие треба да го поттикнуваат и насочуваат интересот за чист спорт.
- Најдобар начин е да се води пример, бидејќи децата се поподложни на имитирање на однесување наместо едноставно да ги следат упатствата.
- Родителите уште од мали може да се обидат да им објаснат на своите деца дека нелегалните обложувалници ги водат криминални групи кои се главни иницијатори за манипулација со резултатите и во какви опасности може да се најдат децата доколку соработуваат со нив.
- Родителите треба да ги охрабруваат своите деца да дадат се од себе и да го ценат тоа. Пред се, не треба да бидат премногу амбициозни и да не се обидуваат да го решат својот социјален статус преку децата.
- Спортот мора да остане игра во текот на растењето. Родителите не треба да ги пренесат своите неостварени соништа и фрустрации од детството на своите деца. Ова може да биде многу стресно за децата и често е резултат на предвремено завршување на тренинзите на децата.
- Родителите треба да го поттикнуваат емотивниот и моторичкиот развој на своите деца, а не толку самата конкуренција, бидејќи во спротивно децата ќе сакаат да постигнат успешен резултат надвор од сите правила на фер плеј.
- Родителите прво треба да се едуцираат за правилата за фер-плеј и важноста на спортскиот дух, за да можат овие вредности да им ги пренесат на своите деца.

- Не доликува децата да добиваат пари за успешни настапи на натпревар. Но, реално, често се случува родителите да им платат на своите деца на пр. секој гол или победа. На овој начин кај децата пребрзо се развива желба за пари и се губи вистинската љубов кон спортот.
30. Како најдобро се насочува детето кон чист спорт?
- Преку личен пример на родителите.
31. Какви очекувања имаат децата од своите родители?
- Финансиска и емотивна поддршка во процесот
32. Како да се поттикне детето да ја користи својата креативност?
- Преку давање на поддршка, но и слобода на детето само да одлучува.
33. Зошто е важно родителот да почне со едукација во помладите години?
- Затоа што во адолесценција се јавува природна и развојна бунтовност, па тие може многу лесно да потпаднаат под туѓо влијание и да посегнат по местење на натпревари и обложување.
34. На кој начин сакаат да се поддржани децата?
- Се разбира, важно е финансиски да се поддржи детето. Но, во исто време, тоа му значи уште повеќе на детето, доколку добие доволно емоционална поддршка и прифаќање, особено кога прави грешки.
 - Децата сакаат нивните родители да ги поддржуваат и охрабруваат, како во спортот, така и во животот. Особено кога / ако се појават тешки периоди им треба личност која е мирна и одлучна во исто време. Пред се, им треба топлина и сигурност.
35. Што може да направи родителот за да го направи спортското искуство на своето дете попријатно?
- Учењето и управувањето со тренинзите и натпреварите доверете им го на тренерите кои се обучени за ова.
 - Оставете ги судиските и тренерските одлуки на судиите и тренерите.
 - Искористете го возењето дома од натпреварот за позитивна комуникација - децата не треба да го анализираат натпреварот со своите родители.
 - Она што сакаат да го добијат е потврда дека нивните родители ги ценат нивните напори и уживаат да ги гледаат како играат.
 - Ако вашето дете се занимава со тимски спортови, поттикнете го целиот тим, а не само вашето дете.
 - На тренинзите и натпреварите не им викајте и вршете притисок пред сите учесници.

- Покажете интерес за спортот на вашето дете. Така ќе бидат помотивирани, полесно ќе поднесуваат неуспеси, стресни моменти и повреди.
36. Што не сакаат децата од родителите за време на натпреварите?
- Не сакаат кога многу викаат, не сакаат да се мешаат во играта, не сакаат кога го навредуваат судијата или другите играчи.
37. Што сакаат децата од родителите за време на натпревар?
- Сакаат кога навиваат мирно, кога ги поддржуваат сите во тимот, сакаат и кога бодрат дури и кога тимот губи.
38. Каков модел на однесување е убаво да биде родителот за детето?
- Важно е родителите уште од мали нозе да го поттикнуваат и насочуваат интересот на детето за чистиот спорт, што значи да не посетуваат обложувалници, да не користат недозволените супстанции, да не пијат алкохол и да не користат дроги.
 - На пример, родителите можат негативно да влијаат на нивните деца дури и кога лажат за вистинската возраст на детето за бесплатен влез на некој настан или да имаат корист на друг нефер начин.
39. Кои се правилата на фер плеј?
- Играјте за да победите, но прифатете го поразот достоинствено
Ако не играте за да победите, ги мамите вашите противници, ги мамете оние што гледаат, а исто така се залажувате себеси.
 - Играјте за да победите, но научете да губите љубезно.
Не обвинувајте го судијата или некој друг. Добрите губитници заработуваат повеќе почит отколку лошите победници.
 - Внимавајте на правилата на играта
Правилата се дизајнирани да ја направат играта забавна за играње и забавна за гледање. Придржувајќи се до правилата, играта ќе биде попријатна.
 - Почитувајте ги противниците, соиграчите, судиите, официјалните лица и гледачите
Фер-плеј значи почит. Судиите се таму за да одржуваат дисциплина и фер-плеј. Секогаш прифаќајте ги нивните одлуки без да се расправате и помогнете им да им овозможат на сите учесници да имаат попријатна игра.
 - Промовирајте ги интересите на спортот

Размислете за интересите на спортот пред вашите и за тоа како вашите постапки можат да влијаат на имиџот на играта. Зборувајте за позитивните работи во играта и поттикнете ги другите луѓе да гледаат и да играат фер.

- Почитувајте ги оние кои ја бранат добрата репутација на спортот

Понекогаш некој прави нешто исклучително што го заслужува нашето посебно признание. Тие треба да бидат почестени и нивниот убав пример да се објави.

- Отфрлете ја корупцијата, дрогата, расизмот, насилството, коцкањето и другите опасности за нашиот спорт

Внимавајте на обидите да ве наведат да изневерувате или да користите дрога. Однесувајте се кон сите играчи и сите други еднакво, без разлика на нивната религија, раса, пол или национално потекло.

- Помогнете им на другите да одолеат на корумпираните притисоци

Може да слушнете дека соиграчите или другите луѓе што ги познавате се во искушение да изневерат на некој начин или на друг начин да се вклучат во однесување кое се смета за неприфатливо. Не двоумете се да се соочите со нив. Дајте им сила да се спротивстават и потсетете ги на нивната посветеност кон соиграчите и кон самата игра.

- Осудете ги оние кои се обидуваат да го дискредитираат нашиот спорт

Не срамете се да се спротивставите на некој за кој сте сигурни дека се обидува да ги натера другите да изневерат или да се вклучат во друго неприфатливо однесување. Подобрo е да ги изложите и да ги отстраните пред да направат каква било штета.

- Користете го спортот за да направите подобар свет

Спортот има неверојатна моќ, која може да се искористи за да се направи овој свет подобро место во кое секој може да живее. Користете ја оваа моќна платформа за промовирање мир, еднаквост, здравје и образование за сите.

40. Што значи поддршка на родителите во спорот?

- Поддршката од родителите значи дека родителите ги охрабруваат своите деца и ги ценат нивните напори. Сепак, важно е родителите да не се премногу амбициозни и да не се трудат преку децата да ги решат своите неостварени амбиции како и социјалниот статус. Спортот мора да остане фер-плеј игра во текот на растењето.

СПОРТСКА ЕТИКА И МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ

41. Што е етика?

- Сет на правила за примерно однесување и наука која ги изучува прблемите поврзани со тоа.

42. Какви видови етика постојат?

- Медицинска етика
- Еколошка етика
- Енергетска етика
- Биоетика
- Етика во наука
- Етика во спорт...

43. Дали правилата за етичко однесување секогаш мора да се во пишана форма?

- Не, можеби се поважни напишаните правила на етичко однесување

44. Дали постојат институции кои се занимаваат со етика во спортот?

- Фудбал
- Други колективни спортови
- Индивидуални спортови

45. Што е морал?

- Индивидуални навики за примерно однесување

46. Што е разликата меѓу морал и етика?

- Моралот е индивидуално однесување, а етиката е наука која ги изучува нормите на примерно однесување

47. Каде се креираат моралните вредности и етичките норми?

- Во текот на воспитувањето
- Во текот на школување
- Во семејството
- На работа

48. Кои се најчести причини за неморално однесување во спортот против етичките норми?

- Нетолеранција на различности
- Местење на резултати

49. Какви видови различности постојат?

- Полова

- Етничка
- Религиска
- Возрасна
- Социјална

50. Како може да се толерираат различностите?

- Взаемно почитување
- Доверба
- Дијалог
- Дружење

51. Како да се негуваат семејните вредности?

- Преку дијалог
- Преку донесување на заеднички одлуки
- Не наметнување на авторитет

52. Како не се негуваат семејни вредности?

- Со материјални награди без посебна причина

53. Што е солидарност?

- Индивидуална потреба да се помогне

54. Каде може да се манифестира солидарноста?

- Секаде (улица, школо, работа, во спортот...)

55. Наведете примери за солидарност во спортот?

- Да се помогне на повреден играч / соиграч
- Да се утешат соиграч или противнички играч заради пораз
- Да се заштитат играчи/соиграчи од толпа
- Да не се дозволи соиграч да биде казнет од судија заради приговор

56. Наведете примери на лажна солидарност во спортот!

- Намерно да се пушти натпревар заради пријателство

57. Што е пријателство?

- Индивидуален избор на секој човек

58. Какви видови пријателство постојат?

- Детски, школски, професионални, комшиски, спортски

59. Како би го дефинирале пријателството во спортот?

- Потреба од наоѓање сродни души од спортот со кои може да се споделат заеднички вредности и интереси

60. Како се одржува пријателството во спортот?

- Ако не се зборува само за спорт

61. Дали пријателството во спортот е основа за мesteње резултати?

- Можно е, но не би смеело

62. Како ја оценувате денешната комуникација меѓу младите?

- Воглавно електронска, а не директна (човечка)

63. Дали кванитетната комуникација е основа за квалитетна комуникација меѓу младите?

- Никако

64. Каде е најефективна комуникацијата меѓу младите?

- На отворено, особено на спортските терени

65. Која е дилемата кај возрасите во однос на градење позитивна семејната атмосфера?

- Авторитаризам или еднаквост

66. Које рецептот за позитивна атмосфера меѓу генерациите во едно семејство?

- Балансирање, доверба и почитување

67. Кои се последиците од негативна семејна атмосфера?

- Непочитување, недоразбирање, физичко и ментално насилство...

68. Кои девијатни појави може да се јават во спортот?

- Дискриминација
- Насилство
- Местење резултати

69. По која основа може да се манифестира дискриминацијата во спортот?

- Полова
- Етничка
- Религиска
- Возрасна
- Социјална

70. Наведи примери за дискриминација во спортот!

- Машки и женски спортови, исклучување на жените од раководење и управување во спортот
- Социјална дискриминација за млади кои не можат да го покажат својот спортски потенцијал заради сиромаштија
- Физичка дискриминација заради физички недостатоци и физичка инфериорност (прекумерна тежина, слаба моторика...)
- Менатлна дискриминација преку навреди за неуспешност во спортот

71. Каде се случува насилството во спортот?

- На спортскиот терен или во публиката

72. Дали нехигиената и неуредноста во спортот може да се третираат како неетичко однесување и зошто?

- Не, бидејќи тоа е резултат на (не)воспитувањето

73. Дали навредувањето, дискриминацијата и насилството може да се третираат како неетичко однесување во спортот и зошто?

- Да, бидејќи со тоа однесување се загрозуваат правата на другите учесници во спортот

74. Кој би бил одговорен за евентуално насилство и дискриминација во училишниот спорт?

- Наставниците, директорите, организаторите...
- Органите на јавен ред и мир

75. Како да се превенираат насилството и дискриминацијата во спортот?

- Преку отварање на теми на часови
- Организација на кампањи
- Обуки на наставници / тренери...
- Остри санкции за потенцијалните сторители

76. Како се превенираат девијантните појави во училишниот спорт во Македонија?

- Преку комитетот за борба против тие појави во рамки на ФУСМ кој организира проекти, обуки, кампањи...

77. Дали има местење на резултати во училишниот спорт и зошто?

- Да, заради пласман, промоција на училиште и општина, реализација на амбиции од младоста на наставници, родители, оставање впечаток кај скаутите во спортот, материјална корист заради професионална кариера...

78. Доколку се забележи намера за местење резултати во училишниот спорт, каде треба да се пријави?

- Во ФУСМ

79. Кој се може да биде вклучен во местење резултати во училишниот спорт?

- Играчи, наставници, директори, градоначалници...

80. Дали местење резултат во спортот е неетички и зошто?

- Да, бидејќи со таквото однесување се девалвираат вистинските вредности во спортот

81. Кои се семејни вредности важни за превенција на местење резултати во спортот?

- Взамено почитување
- Толеранција на различности
- Отвореност
- Доверба

82. Од каде потекнува терминот етика?

- Терминот етика доаѓа од грчкиот „етос“, што значи обичаи. Етос се однесува на начинот на постоење на луѓето, начинот на кој тие се разбираат себеси и начинот на кој се однесуваат во однос на тоа како разбирање за себе.

83. Што е Морал?

- Збир на интуиции и концепции (начини на дејствување, размислување и чувство) кои идентификуваат што е правилно, а што не, што треба да се направи и што треба да се избегнува

84. Дали мислите дека спортистите имаат етично однесување?

- Да
- Не
- Не знам

85. Со што се занимава етиката?

- Етиката е теоретска дисциплина која се занимава со практичното, односно со акцијата и фактите.

86. Зошто се важни етиката и моралот во спортот?

- Етиката и моралот во спортот се важни елементи за добивање фер-плеј и обука на сите луѓе вклучени во него.

87. Која е главната цел на спортот?

- Главната цел на спортот е да го едуцира и подобри општеството преку конкурентност, секогаш промовирајќи здрава, почитувана конкуренција, каде што победникот го почитува поразениот.

88. Кои се морални, а кои афективни фактори?

- Моралните фактори се поврзани со правилата на играта и оние на групата. Додека афективните фактори се поврзани со емоциите кои се произведуваат, односно како победата или загубата на натпреварување влијае врз него, каков тип на односи има со соиграчите, неговиот однос кон ривалот..

89. Дали етиката е важна во спортот?

- Не
- Да
- Не знам

90. Дали спортот може да влијае на етичкото и моралното образование на децата?

- Секако
- Не
- Најмногу влијае на етичкото и моралното образование на децата

91. Дали клубовите, навивачите, ривалите, соиграчите влијаат на етичките и моралните одлуки на играчот?
- Да
 - Не
 - Не знам
92. Како се учи моралот и етиката?
- Преку спортот
 - Преку секојдневниот живот
 - Преку формално учење
 - Преку се наведено
93. Што претставува спортот?
- Спортот претставува социо-културна активност која овозможува збогатување на поединецот во општеството
94. Што се подобрува преку спортот?
- Личниот однос, знаење и изразување
 - Социјална интеграција, извор на уживање, здравје и благосостојба.
 - Се погоре наведено
95. Кои се елементите на структурирање на учесниците во спортот?
- Почитувањето на правилата на играта,
 - Лојалноста,
 - Етиката,
 - Спортското учество.
96. Зошто е подготвен Етичкиот Кодекс?
- За да ги поттикне, промовира и придонесе за реализација на овие цели и вредности, Високиот совет за спорт изготвува Етички кодекс, инспириран од Етичкиот кодекс на Советот на Европа, со цел да се осигура дека преку своето доброволно и јавно зачленување на нови се утврдуваат упатства за однесување и однесување на телата на учесници во светот на спортот, без разлика дали се тоа субјекти, клубови, здруженија, спортисти, техничари и спортски лидери

97. Што е етичко однесување?

- ЕТИЧКОТО ОДНЕСУВАЊЕ е од суштинско значење и во активноста и во спортскиот менаџмент. Ова однесување овозможува ривалството и спортските контроверзии да се канализираат од различни и општествено прифатливи обрасци кои можат да произведат пример во споредба со другите форми на општествени односи

98. Што треба да претставува Кодексот?

- ЦВРСТА ЕТИЧКА РАМКА за борба против некои притисоци и влијанија на современото општество, кои подразбираат закана за традиционалните принципи на спортот, инспирирани од благородништвото и спортскиот дух

99. ЦЕЛИ НА КОДЕКСОТ

- Воспоставување референтна рамка во која ќе се развие правото на спорт содржано во член 43 од шпанскиот Устав, како и одговорноста на институциите за спортско промовирање, надвор од дисциплинските правила.
- Промовирање на спортски дух кај тинејџерите, бидејќи тие ќе бидат елитните спортисти на утрешниот ден.
- Промоција и обезбедување на почитување на добриот ред и спортски дух меѓу спортските лидери и спортските институции кои вршат директно и индиректно влијание врз посветеноста и учеството во спортот, на граѓаните воопшто и на младите особено

100. Што претставува Спортскиот дух?

- Спортскиот дух во основа е ПОЧИТУВАЊЕ НА ПРАВИЛАТА НА ИГРАТА
- Пријателство.
- Почит кон противникот и различносите.
- Спортски дух.
- Спортското однесување е (покрај однесувањето): Начин на размислување. Витален став поволен за борбата против мамењето и измамата

101. ДЕФИНИЦИЈА НА УЧЕСТВО ВО СПОРТОТ

- УЧЕСТВО ВО СПОРТОТ е концепција на спортот што ГО НАДМИНУВА чистото ПОЧИТУВАЊЕ НА СПОРТСКИТЕ ПРАВИЛА за да се стави себеси во средина на почит, витештво и обзир кон противникот, надминувајќи ги уредните позиции во корист на низа однесувања кои имаат свој печат на оние кои прифаќаат посветеноста да се биде спорт. Поради оваа причина, заложбата што се стекнува со

прифаќањето на Кодексот наметнува ДЕЈСТВО ПРОТИВ: мамене, манипулација и фалсификување од секаков вид, на резултатите и спортските настапи.

102. ВЛИЈАНИЕ НА ОДГОВОРНОСТА ЗА УЧЕСТВО ВО СПОРТОТ

- Спортската администрација
- Организации поврзани со спорт
- Луѓе

103. Поради нивната посебна јавна важност и ехото што нивните постапки го имаат во медиумите, спортистите, техничарите и спортските лидери мора во своето индивидуално однесување да ги набљудуваат следните однесувања и одговорности:

- Акредитација на примерно однесување
- Прекорување на ставовите во корист на насилството
- Лично усвојување на став што е спротивен на нелојалноста на трети лица
- Спортистите, техничарите и спортските лидери **ЌЕ ГИ ПОЧИТУВААТ ОДЛУКИТЕ НА СПОРТСКИТЕ СУДИИ**, прифаќајќи ги нивните резолуции и искористувајќи го своето легитимно право на правните лекови утврдени со сегашното законодавство.
- Спортистите и спортските лидери мора да се погрижат изразувањето на нивната жалба да одговара на општо прифатените стандарди за коректност, претпоставувајќи ја **ПОЧИТУВАЊЕТО И ДОБРА ВЕРАТА НА НИВНИТЕ СУДИИ**.
- Спортистите, техничарите и спортските лидери мора да докажат дека спортскиот дух и почитувањето на правилата на игра се над нивните интереси, и дека и во победа и во пораз, и во успех и во разочарување, **НИВНОТО ЈАВНО ОДНЕСУВАЊЕ СООДВЕТУВА СО ПРИНЦИПИТЕ НА ПОЧИТУВАЊЕ КОН ПРОТИВНИКОТ**, и изразување на легитимна гордост без штета на ривалот

104. Како се нарекуваат документите со кои се регулираат правилата за борба против мesteње резултати во спортот:

- Етички кодекси во спортот

105. Постојат различни тела за борба против мesteње резултати во спортот и тоа:

- Виш спортски совет
- Комитет за спортска етика
- Одбор за спортска етика

МРЕЖИ И СОЦИЈАЛНИ МЕДИУМИ

106. Што е слактивизам?

- Објавување или твитување на хаштаг.

107. Која е целта на слактивизмот?

- Корисниците се приклучуваат на разговорот и ја шират свеста за одреден проблем, но не преземаат никакви активности во реалниот свет.

108. Кога слактивизмот станува вистински активизам?

- Само кога движењето има цел и средства да ја постигне.

109. Како треба да гледаме на социјалните медиуми, како средство за постигнување на одредена цел или како самата цел?

- Како средство за постигнување на одредена цел.

110. Што е клучно да има една кампања за подигање на свеста за социјалните медиуми?

- Јасна цел и јасен повик.

111. Покрај дизајнирањето кампања со остварлива цел, кој е другиот важен сегмент?

- Мерливоста за постигнување на одредената цел.

112. Што поттикнуваат кампањите?

- Кампањите може да поттикнат офлајн акција како на пример гласање за кандидат, потпишување или започнување петиција, донирање пари или време, повикување или испраќање е-пошта на претставник или сенатор, бојкотирање на бизнис или компанија или волонтирање.

113. Како да направите стратегија за непрофитни организации?

- Воспоставете цели;
- Идентификувајте ја таргетираната публика;
- Идентификувајте категории за содржините кои планирате да ги објавувате;
- Креирајте рамка за содржините кои планирате да ги објавувате;
- Одредете ја фреквенцијата на објавување; и
- Креирајте повеќе простор за вклучување на следбениците.

114. Каков тип на цели постојат при планирање на стратегија за НВО?

- Зголемување на свеста за одреден проблем;
- Зголемување на бројот на следбеници; и
- Зголемување на интеракцијата со следбениците итн.

115. Каков тип на категории постојат кога станува збор за објавување на содржини на социјалните медиуми?

- Инспиративни пораки;
- Едукативни постови;
- Статистички податоци;
- Вистински приказни; и
- Смешни слики итн.

116. Што може да содржи една рамка при објавување на содржини на социјалните медиуми?

- Препознатливи бои;
- Темплејт;
- Слики; и
- Videа итн.

117. Која бесплатна веб платформа најчесто се користи за креирање различни видови на рамки и темплејти за содржини за на социјалните медиуми?

- CANVA.

118. Која е оптималната фреквенција на објавување на содржини на социјалните медиуми?

- Најмалку 1 содржина неделно.

119. Што значи да останете доследни во објавувањето на содржини на социјалните медиуми?

- Доколку се одлучите да објавувате по 1 содржина неделно, да продолжите со таков континуитет во текот на целата кампања, односно да не ја менувате фреквенцијата на објавувањето на содржини од 1 содржина неделно, па потоа 5 содржини во текот на наредната недела, па потоа ни една содржина во текот на наредните недели.

120. Како може да креирате повеќе простор за вклучување на следбениците во содржините?

- Да ги поттикнете повеќе да коментираат, да споделуваат, да одговарате редовно на нивните коментари, да се вклучите во Facebook групи со слични содржини и да започнувате дискусии, да побарате слични хаштагови на Instagram/Twitter и на тој начин да се вклучите во дискусија од сличен вид на вашата цел итн.

121. Што претставува кампања за социјални медиуми?

- Планирани и интегрирани напори за објавување на содржини со цел да допрете до вашата публика и да комуницирате со неа.

122. Што треба да ѝ претходи на кампањата за социјални медиуми?

- Претходно треба да се направи audit, односно проценка на дотогашното присуство и влијание на социјалните медиуми.

123. Кои се петте најважни елементи на една паметна и сеопфатна кампања за социјални медиуми?

- Публика;
- Порака;
- Период;
- Платформа; и
- Причина.

124. Кои се корисните совети при креирање на стратегија за кампања за социјални медиуми?

- Изградете план;
- Користете календар;
- Објавувајте во најдобро време;
- Имајте добра стратегија за објавување;
- Додајте графика во постовите;
- Експериментирајте со различни платформи (Tik Tok, Instagram, Facebook, Twitter...);
- Внимавајте на должината на насловите;
- Користете хаштази;
- Бидете јасни за содржината на постовите без да оставите простор за нивна пренамена ;
- Користете; и
- Започнувајте разговори со следбениците.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

125. Кои се главните чекори при креирање на план за социјалните медиуми?

- Дознајте каде се дружи вашата публика на интернет и земете го предвид нивното однесување;
- Дефинирајте ги вашите деловни цели и размислете како можете да ги користите социјалните медиуми за да ги достигнете;
- Идентификувајте каде ќе ги фокусирате напорите за социјалните медиуми; и
- Одлучете кои социјални алатки ќе ги додадете во вашиот арсенал и размислете како ќе ја следите вашата активност и ќе ги измерите вашите резултати.

ПРАШАЊА ОД ПОТСЕТНИКОТ ЗА

СПОРТИСТИТЕ – СОВЕТНИЦИ ПРОТИВ МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ

ВОВЕД – 10 ВАЖНИ РАБОТИ ЗА МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ

1. Кој е клучен збор во мesteњето резултати во спортот?
2. Дефинирај што е мesteње резултат!
3. Кои се мотиви за мesteње резултати?
4. Објасни пример за мesteње резултат заради натпреваручки цели!
5. Објасни пример за мesteње резултат заради финансии!
6. Објасни пример за мesteње резултат заради индиректна корист!
7. Кој учествува во мesteње резултати во спортот?
8. Направи приоритетна листа на потенцијални учесници во мesteње резултати!
9. Објасни пример за мesteње резултат во кој учествува претставник на кладилница!
10. Објасни пример за мesteње резултат во кој учествува спортист!
11. Објасни пример за мesteње резултат во кој учествува тренер!
12. Објасни пример за мesteње резултат во кој учествува менаџер!
13. Објасни пример за мesteње резултат во кој учествува родител!
14. Објасни пример за мesteње резултат во кој учествува судија!
15. Објасни пример за мesteње резултат во кој учествува поранешен спортист!
16. Објасни пример за мesteње резултат во кој учествува местач!
17. Објасни пример за мesteње резултат во кој учествува клупски функционер!
18. Наброи неколку спортови во кои имало докажани мesteња на резултати!
19. Колку е често мesteњето резултати во спортот?
20. Кои спортски натпревари се таргетирани за мesteње?
21. Како да се постапи при контакт со лице кое иницира мesteње резултат?
22. Каде би пријавиле мesteње резултат?
23. Ако се чувствувате загрозени по обид за мesteње резултат, каде би го пријавиле случајот?
24. Кои се можни последици од мesteње резултати за спортисти?
25. Кои се можни последици од мesteње резултати за тренери?
26. Кои се можни последици од мesteње резултати за ученици/студенти спортисти?
27. Кои се можни последици од мesteње резултати за судии?
28. Кои се можни последици од мesteње резултати за кладилниците?
29. Кои се можни последици од мesteње резултати за местачи?
30. Кои се можни последици од мesteње резултати за спортски функционери?
31. Кои се можни последици од мesteње резултати за спортски функционери?
32. Што би се случило ако не пријавите случај за мesteње натпревар за кој сте контактирани?

ОБРАЗОВАНИЕ НА РОДИТЕЛИ ЗА МЕСТЕЊЕ НА РЕЗУЛТАТИ

33. Што претставува местење на натпревари?
34. Кој може да биде вклучен во местењето на натпревари?
35. Како може играчот да влијае на играта и резултатите?
36. Како може тренерот да влијае на играта и резултатите?
37. Кои се последиците од местењето на натпревари?
38. Каде може да се пријави местење на натпревари?
39. Што значи спортско обложување?
40. Како обложувањето е поврзано со местењето на резултати?
41. Кој е поранлив и поизложен на местење натпревари?
42. Дали малолетни лица имаат проблем со обложување?
43. Зошто родителите се важен фактор во спречување на оваа појава?
44. Каков став би требале да имаат родителите кон спортското обложување како би се спречиле местење на натпревари и проблеми со зависност?
45. Каде може да се најдат реклами од обложувалници?
46. Како да се учат децата да ја сакаат играта, а не шансите?
47. Кога е идеално време да се разговара со децата за овие појави?
48. Зошто спортот е важен фактор за едукација?
49. Кои се задачите и целите на спортските клубови во образованието на младите?
50. Зошто децата и адолесцентите се одлучуваат да наместат натпревар?
51. На кој начин може да помогнат родителите?
52. Како најдобро се насочува детето кон чист спорт?
53. Какви очекувања имаат децата од своите родители?
54. Како да се поттикне детето да ја користи својата креативност?
55. Зошто е важно родителот да почне со едукација во помладите години?
56. На кој начин сакаат да се поддржани децата?
57. Што може да направи родителот за да го направи спортското искуство на своето дете попријатно?
58. Што не сакаат децата од родителите за време на натпреварите?
59. Што сакаат децата од родителите за време на натпревар?
60. Каков модел на однесување е убаво да биде родителот за детето?
61. Кои се правилата на фер плеј?
62. Што значи поддршка на родителите во спорот?

СПОРТСКА ЕТИКА И МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ

63. Што е етика?
64. Какви видови етика постојат?
65. Дали правилата за етичко однесување секогаш мора да се во пишана форма?
66. Дали постојат институции кои се занимаваат со етика во спортот?

67. Што е морал?
68. Што е разликата меѓу морал и етика?
69. Каде се креираат моралните вредности и етичките норми?
70. Кои се најчести причини за неморално однесување во спортот против етичките норми?
71. Какви видови различности постојат?
72. Како може да се толерираат различностите?
73. Како да се негуваат семејните вредности?
74. Како не се негуваат семејни вредности?
75. Што е солидарност?
76. Каде може да се манифестира солидарноста?
77. Наведете примери за солидарност во спортот?
78. Наведете примери на лажна солидарност во спортот!
79. Што е пријателство?
80. Какви видови пријателство постојат?
81. Како би го дефинирале пријателството во спортот?
82. Како се одржува пријателството во спортот?
83. Дали пријателството во спортот е основа за мesteње резултати?
84. Како ја оценувате денешната комуникација меѓу младите?
85. Дали кванитетната комуникација е основа за квалитетна комуникација меѓу младите?
86. Каде е најефективна комуникацијата меѓу младите?
87. Која е дилемата кај возрасите во однос на градење позитивна семејната атмосфера?
88. Које рецептот за позитивна атмосфера меѓу генерациите во едно семејство?
89. Кои се последиците од негативна семејна атмосфера?
90. Кои девијатни појави може да се јават во спортот?
91. По која основа може да се манифестира дискриминацијата во спортот?
92. Наведи примери за дискриминација во спортот!
93. Каде се случува насилството во спортот?
94. Дали нехигиената и неуредноста во спортот може да се третираат како неетичко однесување и зошто?
95. Дали навредувањето, дискриминацијата и насилството може да се третираат како неетичко однесување во спортот и зошто?
96. Кој би бил одговорен за евентуално насилство и дискриминација во училишниот спорт?
97. Како да се превенираат насилството и дискриминацијата во спортот?
98. Како се превенираат девијантните појави во училишниот спорт во Македонија?
99. Дали има мesteње на резултати во училишниот спорт и зошто?
100. Доколку се забележи намера за мesteње резултати во училишниот спорт, каде треба да се пријави?
101. Кој се може да биде вклучен во мesteње резултати во училишниот спорт?

102. Дали мesteње резултат во спортот е неетички и зошто?
103. Кои се семејни вредности важни за превенција на мesteње резултати во спортот?
104. Од каде потекнува терминот етика?
105. Што е Морал?
106. Дали мислите дека спортистите имаат етично однесување?
107. Со што се занимава етиката?
108. Зошто се важни етиката и моралот во спортот?
109. Која е главната цел на спортот?
110. Кои се морални, а кои афективни фактори?
111. Дали етиката е важна во спортот?
112. Дали спортот може да влијае на етичкото и моралното образование на децата?
113. Дали клубовите, навивачите, ривалите, соиграчите влијаат на етичките и моралните одлуки на играчот?
114. Како се учи моралот и етиката?
115. Што претставува спортот од аспект на етика?
116. Што се подобрува преку спортот од етички аспект?
117. Кои се елементите на структурирање на учесниците во спортот?
118. Зошто е подготвен Етичкиот Кодекс?
119. Кои се цели на кодексот?
120. Што претставува Спортскиот дух?
121. Кои се цели на кодексот за спортска етика?
122. Која е дефиницијата за учество во спортот од етички аспект?
123. Кој се има влијание на одговорноста за учество во спортот?
124. Како делува кодексот за етика и против што се бори?
125. Како однесување и одговорности треба да имаат спортската администрација и организациите?
126. Кој треба да го почитува етичкиот кодекс во спортот?
127. Кој збор е синоним за етиката и моралот во спортот?
128. Против што се бори кодексот за етика и како треба да делува?

МЕДИУМИ И СОЦИЈАЛНИ МРЕЖИ

129. Што е слактивизам?
130. Која е целта на слактивизмот?
131. Кога слактивизмот станува вистински активизам?
132. Како треба да гледаме на социјалните медиуми, како средство за постигнување на одредена цел или како самата цел?
133. Што е клучно да има една кампања за подигање на свеста за социјалните медиуми?
134. Покрај дизајнирањето кампања со остварлива цел, кој е другиот важен сегмент?
135. Дајте пример наслов за кампања против мesteњето натпревари!

136. Дајте пример за мерливи критериуми при кампања за мesteње натпревари!
137. Дали сметате дека социјалните медиуми може да имаат големо влијание?
138. Што поттикнуваат кампањите?
139. Како да направите стратегија за непрофитни организации?
140. Каков тип на цели постојат при планирање на стратегија за НВО?
141. Дајте пример за таргетирана публика во кампања против мesteње натпревари!
142. Каков тип на категории постојат кога станува збор за објавување на содржини на социјалните медиуми?
143. Што може да содржи една рамка при објавување на содржини на социјалните медиуми?
144. Која бесплатна веб платформа најчесто се користи за креирање различни видови на рамки и темплејти за содржини за на социјалните медиуми?
145. Која е оптималната фреквенција на објавување на содржини на социјалните медиуми?
146. Што значи да останете доследни во објавувањето на содржини на социјалните медиуми?
147. Како може да креирате повеќе простор за вклучување на следбениците во содржините?
148. Што претставува кампања за социјални медиуми?
149. Што треба да ѝ претходи на кампањата за социјални медиуми?
150. Кои се петте најважни елементи на една паметна и сеопфатна кампања за социјални медиуми?
151. Дајте пример наслов за кампања против мesteње натпревари и етичко однесување во спортот!
152. Дајте пример за хаштаг за кампања против мesteње натпревари и етичко однесување во спортот!
153. Која би била таргетираната публика во кампања против мesteње натпревари и етичко однесување во спортот?
154. Каква порака би сакале да испратите преку кампањата против мesteње натпревари и етичко однесување во спортот?
155. Во кој период мислите дека би било најпогодно да се пласира кампањата?
156. Кои платформи би ги користеле за кампањата?
157. Дали сметате дека би требало да има вклучено промотори/бренд амбасадори во кампањата против мesteње натпревари и етичко однесување во спортот?
158. Дајте предлог за промотори/бренд амбасадори во кампањата против мesteње натпревари и етичко однесување во спортот!
159. Кои се корисните совети при креирање на стратегија за кампања за социјални медиуми?
160. Кои се главните чекори при креирање на план за социјалните медиуми?

ЛИСТА НА ЕУ ДОКУМЕНТИ И СТУДИИ

ПОВРЗАНИ СО МЕСТЕЊЕ РЕЗУЛТАТИ ВО СПОРТОТ

ЕУ ДОКУМЕНТИ

1. Бела книга на спортот

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwis4-uE5eX1AhWtSfEDHeKdAYAQFnoECAYQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.aop.pt%2Fupload%2Ftb_content%2F320160419151552%2F35716314642829%2Fwhitepaperfullen.pdf&usg=AOvVaw374Xdp8DEo6vJ2_wZDcCim

2. Работен план за спорт 2020 – 2024

[https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjv5sHZ5eX1AhVnQ_EDHXESDdEQFnoECAKQAQ&url=https%3A%2F%2Feur-lex.europa.eu%2Flegal-content%2FEN%2FTXT%2FPDF%2F%3Furi%3DCELEX%3A42020Y1204\(01\)%26rid%3D1&usg=AOvVaw2TmladyhO_PoghJaB_hZoj](https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjv5sHZ5eX1AhVnQ_EDHXESDdEQFnoECAKQAQ&url=https%3A%2F%2Feur-lex.europa.eu%2Flegal-content%2FEN%2FTXT%2FPDF%2F%3Furi%3DCELEX%3A42020Y1204(01)%26rid%3D1&usg=AOvVaw2TmladyhO_PoghJaB_hZoj)

3. Европска димензија на спортот

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjK59um5uX1AhV0QvEDHdSPA_MQFnoECBIQAw&url=https%3A%2F%2Feur-lex.europa.eu%2FLexUriServ%2FLexUriServ.do%3Furi%3DCOM%3A2011%3A0012%3AFIN%3Aen%3APDF&usg=AOvVaw0Jkx1uAWbTAkeKqHHAOdL

СТУДИИ

1. Не мести во фудбалот х

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwj9oNTX5uX1AhUmQvEDHXIXDrcQFnoECBAQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.fifpro.org%2Fen%2Fright-s%2Fmatch-fixing%2Fmatch-fixing-don-t-fix-it&usg=AOvVaw1ZmEcGuOJ8z8dxbyhTDLw2>

2. Врвни спортисти вклучени во местење резултати

<https://doi.org/10.1007/s10611-020-09887-1>

3. Морални дилеми за вклученоста во местење резултати

<https://doi.org/10.1080/10508422.2019.1667238>

4. Добри практики во истражувањето на местење резултати во спортот

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjS1qr56OX1AhW-Q_EDHZKpCsUQFnoECBUQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.icsspe.org%2Fsystem%2Ffiles%2FUNODC%2F520-520Resource%2F520Guide%2F520on%2F520Good%2F520Practices%2F520in%2F520the%2F520Investigation%2F520of%2F520Match-Fixing.pdf&usg=AOvVaw0xtlQ4UZhZTody1S3fj